

PASIENTINFORMASJON OM TOPIRAMAT - et legemiddel mot epilepsi

Preparater

Topimax *tabletter* 25 mg, 50 mg, 100 mg og 200 mg; *kapsler* 15 mg og 25 mg

Om topiramat

Topiramat brukes alene eller i kombinasjon med epilepsimedisiner for å forebygge fokale anfall (fra 6 år), men også ved generaliserte anfallsformer og anfall ved Lennox-Gastaut syndrom. Det kan brukes som tilleggsbehandling fra 2 år. Topiramat virker ved å dempe aktiviteten av stimulerende signalstoffer, og øke aktiviteten til dempende signalstoffene i hjernen ved flere mekanismer.

Dosering

Behandlingen innledes med lav dose etterfulgt av opptrapping til effektiv dose. Til voksne starter man gjerne med 25 mg om kvelden og øker med 25 mg hver annen uke. Vedlikeholdsdosen vil ofte være 200-400 mg per døgn. Til barn anbefales å starte med 0,5-1 mg per kg per døgn som én dose om ettermiddagen. Deretter økes med 0,5-1 mg per kg per døgn hver uke, dosert morgen og kveld, til vanlig vedlikeholdsdose som er 4-9 mg per kg per døgn, eventuelt høyere. Noen kan ha god effekt på lavere dose.

Slik bruker du medisinen

Topiramat tabletter bør ikke knuses. Kapslene kan svelges hele eller åpnes forsiktig. Innholdet strøs på en skje med f.eks. grøt eller yoghurt som inntas med én gang, uten å tygges. Dersom medisinen gis i sonde, bør man knuse og løse opp tablettene. De knuste tablettene må ikke blandes med andre medisiner i sprøyten, da "kladder" det seg. Hvis man bruker kapslene, må man være klar over at kornene er i største laget for sonden. Men hvis kornene blandes i litt Sanasol eller i litt sondemat, kan det gå bra. Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen.

Effekt

Ved bruk av topiramat starter man gjerne med lave doser og trapper langsomt opp for å unngå bivirkninger. Det vil ta omtrent fire dager før konsentrasjonen i blodet stabiliserer seg ved oppstart og ved senere dosejusteringer. Virkningen bygges gradvis opp, og det kan ta tid (inntil 3 måneder) før man kan vurdere effekten.

Forsiktighetsregler

Man må være forsiktig med å gi topiramat til pasienter med dårlig nyrefunksjon. Det må også utvises forsiktighet dersom pasienten har anoreksi og/eller dårlig ernæringstilstand.

Bivirkninger

Topiramat kan gi bivirkninger som tretthet, svimmelhet og hodepine. Nedstemthet, uro, irritabilitet og vekttap forekommer. Sjeldne bivirkninger er diaré og brekninger, kløe og evt. nyrestein hos disponerte personer.

Kombinasjon med andre medisiner

Topiramat påvirker i liten grad andre epilepsimedisiner, men konsentrasjonen av fenytoin (Epinat) kan øke ved bruk av høye doser topiramat. Karbamazepin (Tegretol, Trimonil), fenytoin (Epinat) og fenobarbital (Fenemal) kan gi nedsatt konsentrasjon av topiramat i blodet. Topiramat kan påvirke konsentrasjonen av enkelte andre legemidler som digoxin. Ved bruk av doser over 200 mg av topiramat kan at effekten av p-pillene reduseres.

Blodprøver

Mengden topiramat i blodet bør følges nøye inntil effektiv konsentrasjon er nådd, deretter 1-2 to ganger i året, også når anfallene er under kontroll. Referanseområdet er 6-30 µmol/L.

Graviditet og amming

Det er viktig at planlagt eller pågående graviditet drøftes med legen. Konsentrasjonen av topiramat synker under svangerskapet, inntil ca. 30-40 %. God oppfølging med hyppige målinger av konsentrasjonen i blodet er viktig i løpet av graviditeten og etter fødselen. Topiramat går over i morsmelk, men serumkonsentrasjonen hos barnet er lav, til moderat og amming frarådes vanligvis ikke. Det anbefales å se etter tegn på tretthet, slapphet, dårlig sugeevne, diaré, liten vekstoppgang eller mistriksel hos barnet. Det er viktig at spørsmålet om amming tas opp med legen.

Generell informasjon om epilepsimedisiner

Slik bruker du epilepsimedisiner

- Det er viktig å ta legemidler mot epilepsi regelmessig som avtalt med legen. Ta kontakt med behandlende lege eller med farmasøyt på apoteket dersom du er i tvil om noe som har med medisinene å gjøre.
- Legemidlet bør tas til omtrent samme tid hver dag for å få best mulig effekt. En dosett gjør kan gjøre det enklere å huske å ta medisinene regelmessig.
- Tabletter skal i utgangspunkt ikke deles eller knuses, med mindre det er angitt i pakningsvedlegget. Spør farmasøyten på apoteket dersom du er usikker.
- Hvis du glemmer å ta en dose, ta den så snart du oppdager det. Oppdager du det ikke før neste medisindose skal tas, vil det for de fleste være best å ta begge dosene samtidig. Hos barn er det vanlig praksis å gi morgendosen dersom det oppdages før lunsj at den er glemt. Om det oppdages senere på dagen at dosen er glemt gis vanlig dose om kvelden.
- Hvis bruken av epilepsimedisin skal avsluttes, er det viktig at dette gjøres i samarbeid med legen. Dosen må reduseres gradvis over tid (uker til måneder) for å unngå økt anfallsrisiko. I sjeldne tilfeller kan det være nødvendig å avslutte behandlingen raskere, for eksempel ved alvorlige bivirkninger, må det KUN gjøres etter avtale med lege.

Mat og drikke

Epilepsimedisiner bør tas i forbindelse med måltid. Da blir nivået av medisin i blodet jevnere og risiko for bivirkninger blir mindre. Dessuten kan det være lettere å huske å ta medisinen.

Alkohol

Legemidler mot epilepsi kan forsterke virkningen av alkohol og omvendt, med økt tretthet og redusert reaksjonsevne som følge. Alkohol bør derfor brukes med forsiktighet. De fleste som har epilepsi og bruker epilepsimedisiner, tåler å drikke noe alkohol. Noen vil kunne oppleve økning av anfall ved bruk av alkohol, uavhengig av hvilke medisiner de bruker.

Forsiktighetsregler

Reaksjonsevnen kan påvirkes, og bilkjøring og betjening av maskiner bør unngås inntil man vet hvordan man reagerer på legemidler mot epilepsi. Noen få personer som får behandling med legemidler mot epilepsi har hatt tanker om å skade seg selv eller begå selvmord. Kontakt lege dersom du får symptomer på depresjon og/eller selvmordstanker.

Kombinasjon med andre medisiner

Noen legemidler mot epilepsi kan redusere eller øke effekten av andre legemidler. Dette gjelder både andre epilepsimedisiner og helt andre legemidler som for eksempel p-piller eller antikoagulasjonsmidler, men også enkelte antibiotika. Oppgi alltid hvilke legemidler du bruker fast når andre legemidler (f.eks. antibiotika) blir forskrevet. Noen helsekostprodukter kan også påvirke epilepsimedisiner. Informer legen din om du bruker slike preparat.

Oppfølging av behandlingen

Det tas jevnlig blodprøver ved bruk av epilepsimedisiner for å måle mengden medisin i blodet. Disse målingene brukes for å tilpasse doseringen til den enkelte pasient. Nivået av medisin i blodet sammenlignes med et referanseområde. De fleste oppnår best balanse mellom effekt og bivirkninger med medisinnivå innenfor dette området. Snakk med legen din og annet helsepersonell om du opplever bivirkninger av behandlingen. Dette er viktig informasjon for å kunne tilpasse behandlingen best mulig.

Medisiner på utenlandsreise

Se informasjon på Legemiddelverket sine sider for informasjon om regler for å ta med legemidler på reise utenlands. Hvis du er i tvil om hva som gjelder for dine medisiner kan du spørre farmasøyten på apoteket.

[https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10\)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge](https://legemiddelverket.no/bivirkninger-og-sikkerhet/rad-til-pasienter/10-medisintips-for-ferien#10)-behov-for-å-ta-med-medisiner-inn-i-norge)

Graviditet og amming

Planer om graviditet skal alltid diskuteres med legen, slik at videre behandling og oppfølging kan planlegges i forhold til dette. Det anbefales at kvinner tar folsyretilskudd 4-5 mg per dag siste måned før planlagt graviditet og første trimester for å forebygge nevralrørsdefekter. Man regner det som greit å amme samtidig med bruk av de fleste epilepsimedisiner på grunn av begrenset overgang til morsmelk. Likevel har man ofte begrenset erfaring, slik at det anbefales å være oppmerksom på unormal tretthet, dårlig sugerevne eller mistriksel hos barnet. Ta i så fall kontakt med helsepersonell. Det kan bli nødvendig å redusere eller å avbryte ammingen. Ved bivirkninger hos barnet kan evt. konsentrasjonen i blodet hos barnet måles, og blandingsernæring (amming pluss tilskudd) vurderes. Da kan man gjerne amme rett før neste medisininntak (når konsentrasjonen hos mor er lavest). Fra barnet er 3 måneder er risikoen for bivirkninger mindre. Det er viktig at spørsmålet om amming tas opp med legen.

Andre opplysninger

Legemidler mot epilepsi er reseptbelagt. De fleste kan skrives på blå resept; refusjonskode G40/N88. For refusjonsberettiget bruk og eventuelle vilkår, se Legemiddelverket.no, Refusjonssøk (Refusjonslisten).